

Jesucristopa Revelacionnin — Chunka Iskayniyuq Número

Iskay Pruebakuna

Jeff Pippenger

2023-11-07

Kunanqa yuyaymanchik Apocalipsis qillqapa chunka hukniyuqmanta chunka kimsayukamata, maypichus tarinchik hatun ch'aqwaypa qhipa pruebapi llaqa awqankunata, chayqa ñawpaq hanaq pacha maqanakuy pampapi ruwakuchkan. Chay awqakunaqa kanku pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna, hinallataq Babiloniamanta llusquimus hatun achka runakuna yanapaq kallpa hina, Naciones Unidaspa, Iglesia Católica, Estados Unidospa, hinallataq Supay kikinpa contra. Pachak tawa chunka tawa waranqa runakuna, hinallataq hatun achka runakunaqa Diospa ejercitonmi kanku, kimsayuk angelpa willakuyninta rikuchispa; hinallataq chay maqanakuypi iskaynin ladoykunaqa Diospa juicio ejercitonwanpas tinkunku, chayqa mana kimsayuk angelwanchu rikuchisqa, aswanpas kimsayuk ay wanakuyninwanmi.

2020 watapi republikanu hinallata protestante hinallatapas wañuchisqa kananman yanapaq wakin kayninchikkunata reqsinapaqmi maskhashanchik, runakunaq maqanakusqa ñawpaq hanaq pacha nisqapi rikurisqanta, Domingo kamachikuymanta qallarispa Michael sayarinankama, profetapa kayninkunata reqsinapaq. Chay pacha tukuy kay pachapi kaqkunaqa animalman rikch'akuqta hatarichinankupaq kallpachasqa kanku. Chay pachapa huk kutimanta kutichisqa hina Estados Unidospa willakuyninmanta, 2001 wata Septiembre 11 p'unchawmanta, utqay hamuq Domingo kamachikuymanta, mayqinchus iskay purisqa parallel historiakunata rakin. Chay hina parallel historiakuna kasqankurayku, sapaqnin historiapaq huk testimonionmi kanku. Imatachus huknin historiapi pasan, chayllatataq hukninnaq historiapi pasan. Iskay kaq historiataqmi Apocalipsis qillqapa chunka iskayniyuq chunka kimsayuk kapitulukunaq sonqonpi kashan, hinaspa iskay kaq testigota entiendenaykupaq munanchik, chaywan ñawpaq historiaman profetapa k'anchayninta qowanapaq, mayqinchus kunanqa casi tukukuypiña kashan.

Kimsa atiyinkuna kay pachata Armagedónman apaqkunaqa chunka iskayniyuq, chunka kimsayuk kapitukunapi rikuchisqa kanku. Ñawpaqtaqa dragón atiyinmi rimarisqa.

Hanaq pachapim huk musuq admirakuy rikurirqa; hinaspa qhawariy, hatun puka amarukuna, qanchis umayuq, chunka waqrayuq, umankunapim qanchis corōnakuna karqa. Chupanwanmi hanaq pacha quyllurkunamanta kimsa rak'iyta aysaspa hallp'aman wikch'urqa; hinaspa amarukuna sayarqa wawachakuyapaña kasqanmanta warmi ñawpaqpi, wawanta paqarisqa ratollapi mikhunanpaq. Apocalipsis 12:3, 4.

Paní Whiteqa willawanchis kay capítulo ukhupi dragón nisqaqa Satanás kasqanta, ichaqa huk iskay ñiqin yuyaypiqa Roma pagana kasqantapas. Satanáswan Roma paganawan kuska, Naciones Unidas nisqata rikch'achinku. Bestiaq chunka waqrakunaqa Apocalipsis chunka qanchispi chunka reynikunaq mana allin huñunakuyninta rikuchin. Chay chunka reynikunaqa Apocalipsis chunka

qanchispi rikuchisqa kanku, chaypitaq paykunaqa Bibliapi profecíaq qanchis ñiqin reino kasqankuta sut'inchasqa kanku. Bestiaqa qanchis umayuq, qanchis coronayuq hina rikuchisqa, chaywanmi Bibliapi profecíaq qanchis ñiqin reino kasqanta señalachin. Daniel iskaypiqa paykunaqa espíritu nisqapi Grecia hina rikuchisqa kanku, hinaspapas Karmelo orqoq testimonionpi Acab kanku, hinaspapas Salmos pusaq chunka kimsayoqpi chunka awqankuna kanku.

Apocalipsis qillqapa chunka iskayniyuq, chunka kimsayuq kapitukunapi rimarisqa awqapa iskay kaq kay pachapi atiyninga, lamar qochamanta llusqsimuq uywawan rikch'akuqmi; chaytataq Hermana White sut'inchaspa chiqap Catholicismomanmi chimpachin.

Qochap patapi sayasqani karqani, hinaspan qawarirqani lamar qochamanta huk animal lloqsimuqta, qanchis umayuqta, chunka waqrayuqta; waqrakunap hawanpin chunka coronakuna karqan, umankunap hawanpitaq Diosta qaqacha sutikuna qelqasqa karqan. Hinaspan qawasqay animalqa huk leopardoman rikch'akuq karqan, chakinkunataq huk osopa chakinkunahinataq karqan, simintaq huk leonpa siminahinataq karqan. Dragónmi payman atiynta, tiyananta, hatun kamachiytawan qorqan. Hinaspan qawarirqani huk umanta wañuyman hina k'irisqata; ichaqa wañuchi k'irinqa hampisqa karqan. Hinaptinmi llapa kay pachapi kaqkunaqa animalta qatikuspa admirakurqan. Apocalipsis 13:1–3.

Juanqa huk versopi lamar qochapi sayasharqan, chaypin huk sach'a uywata lamar-manta llusqsimuqta rikun, chaymanta qhipamanqa huk sach'a uywata allpa-manta llusqsimuqta rikullantaqmi. Hermana Whiteqa reqsichin Juanpa iskay sach'a uywakunata rikusqan pacha 1798 watas kasqanta; chay watapin papadoqa “kallpanmanta qichusqa” karqan, chayhina wañuy apaq ch'akiyta chaskispa, qhipamanqa hampisqa kananta.

“Papa kaymi kallpanta qichusqa kaptin, qatiykuna ruraymanta sayt'achisqa karqan, Juanqa musuq atiyiniyuqta rikurqan dragónpa rimayninta waqyaspa, hinaspa chay kikin millay hinaspa Diospa contran rimayniyuq rurayta ñawpaqman apaqta. Kay atiy, tukukuyninpi iglesiatawan Diospa ley-ninta maqanakuyta ruraq qhepa kaq, corderohina waqrayuq uywawanmi rikuchisqa. Ñawpaqninpi kaq uywakunaqa lamar qochamanta llusqsimurqanku; ichaqa kayqa allpamanta llusqsimurqan, chaywanmi allin thakpi hatariyninta rikuchin, mayqan nación nisqanman unanchasqa kasqanta—Estados Unidos.” Signs of the Times, February 8, 1910.

Juanqa qhepanman historiaman qhawashanmi lamar qochamanta bestiata rikun, chayqa papadum. Ñawpaqman historiapi qhawarispapa, allpamanta bestiata rikun, chayqa Estados Unidos nisqami. Chayraykun lamar qochamanta bestia proféticamente hina ruwasqa kachkan imayna kasqanman hina. 1798 watamanta qhepaman qhawarispapa, Juanqa ñawpaqta rikun “qanchis umakuna, chunka wakra-kuna” nisqata; chaymi historiapi reqsichin maypi kimsa wakra-kuna qhechusqa karqan papadupa kallpasapa wakra-npaq lugar ruwanankupaq, chayqa hatun rimaykunata rimarqan.

Chaymi munarqani yachayta tawa kaq animalmanta chiqaqta, mayqinchus wakinkunamanta sapan karqa, ancha manchaypaq, kirunkunapas fierromanta, sillunkunapas bronce-manta; mayqinchus mikhurqa, ñut'urqa t'iqsispata, hinaspa puchuqta chakinkunawan sarurqa; hinaspa chunka waqrakunamantapas umanpi kaqkunamanta, huk waqramantapas wicharimuq, mayqanpa ñawpaqenpi kimsa urmaq; arí, chay waqramanta, ñawiyuq kaq, simiyuq kaqpas, ancha hatun rimaykunata rimarqa, rikchayninpas mas kallpasapa kasqa masinkunamanta

nisqanmanta. Daniel 7:19, 20.

Herulokuna, Ostrogotokuna, Vandalkunapas kimsa waqrangkuna chinkachisqa manaraq kaptin, pagano Romaqa “chunka coronawan” sut’inchasqa karqa. Chay chunka coronakunaqa pagano Romatam rikuchin. Chaymanta Juanqa Greciaq leopardonta sut’inchan, chaymanta Medo-Persiaq osonta, hinaspataq Babiloniaq leonnta.

Ñawpaq kaqqa huk león-hina karqan, águila-pa rikran-kunayoq; qhawarirqani kamachkama chay rikrankuna qhasqusqakuna karqanku, hinaspataq hallp’amanta hoqarisqa karqan, runa-hina chakinkunapi sayarichisqa, runapa sonqonta qospasqa ima. Hinaqtin qhaway, huk wak laya animalta, iskay kaqta, oso-hina; huk ladollanman hatarirqan, siminpi, kirunkunapa chawpinpi, kinsa costillayuy karqan; hinaspataq kayhinata nirqanku payman: Hatariy, achka aychata mikuy. Chaykunamanta qhepata qhawarirqani, hinaspataq qhaway, huk wakta, leopardo-hina, wasanpi tawa p’isqupa rikrankunayuq; chay animalqa tawa umayuq karqan; kamachiytaq payman qosqa karqan. Daniel 7:4–6.

Catholicismopiqa mana huk cristiano kaqnin elementollapas kanchu, hinallataq lamarpi animalqa Bibliapi profeciákunapi ñawpaq llapa pagano reinokunapa huñusqa kasqanta rikuchin. Lamarpi animalqa qhipaman kutirisqa historiapa nisqanman hina rikuchisqa kachkan, Juanqa historiaman qhipaman qhawarisqanrayku. Ñawpaqtaqa payqa chay kallpata rikurqan kimsa waqra qichusqa kaptin sayarichisqa karqan chayta—papado. Chaymantataq chunka waqrakunata chunka coronayuqta rikurqan—pagano Roma. Chaymantataq leopardota rikurqan—Grecia. Chaymantataq osota rikurqan—Medo-Persia. Chaymantataq leonta rikurqan—Babilonia. Lamarpi animalpa willakuyninqa sapa huk ñawpaq pagano reinomanta elementokunawan ruwasqa kachkan, hinallataq chay willakuyqa sayachin papadoqa Bibliapa historiampi ima paganismpas karqan llapanmanta huñusqa conglomerado kasqanta. Catholicismopiqa mana huk cristiano kaqnin elementollapas kanchu. Imapas Catholicismopi cristianoman rikch’akuspa rikuriyta atinman chayqa llulla ruwasqa falsificaciónmi.

Karmel Orqopi, Elíasqa Jezabelpa profetankunawan, chaymanta qhapaqta saquesqa qosanwan maqanakusqan p’unchawkunapi, Jezabelqa Samariapi wasinman kutisqa karqa. Tiro llaqtamanta qharisqa warmiqa iskay waqra yuq allpa bestiapa historiankunapi qonqakusqa kachkan. Jezabelqa sapa kuti pakasqa kachkan, hinaspa Apocalipsispa chunka iskayniyuq, chunka kimsa niyuq kapituluyninkunapi kay pachaqa payta qhatiqhinan admirakuspa rikun, ichaqa hanaq pachakunapi admirakuspa qhawasqa musphana hinaqa mana rikuchisqachu, Naciones Unidas, Estados Unidos, Satanás ima hina. Payqa Samariapi kamachikuyninpa chawpinman kutisqa kachkan—Roma llaqta-man.

Allpapachatapas uywa hina kaqpa historiantaqmi maypichus llapa kay pachapaq uywa hina kaqpa rikch’ayninpa prueban rikuchikun chaypi reqsichisqa. Chay pruebataq ruwakun ñawpaq hanaq pacha maqanakuy ukhupi. Kaymi kunan kaypi yuyaymananapaq munasqanchik. Kunan qhawarinanchik versículokunapiqa, “pay” nisqa simipa rantinpi Estados Unidos sutita churasaq.

Hinaspataqmi huk uywa allpamanta llusquimuktata; Estados Unidosqa iskay waqrachayuq karqa ovejaman rikch’akuq, ichaqa Estados Unidosqa dragón hina rimarqa. Hinallataq Estados

Unidosqa ñawpaq uywapa llapa atiyninta ñawpaqninpi rurachkan, hinaspa allpatawan chaypi tiyaqkunatapas ñawpaq uywata yupaychachin, wañuchi k'irinkuna hampisqa karqan chay uywata. Hinaspa Estados Unidosqa hatun milagrukunata ruwan, runakunapa qhawasqanpi hanaq pachamanta ninata allpaman uraykachimunanaq; hinaspa allpapi tiyaqkunata pantachin chay milagrukunawan, chaykunata uywapa ñawpaqninpi rurananpaq Estados Unidosman atiy qosqa kasqanrayku; allpapi tiyaqkunata nispan, espadawan k'irichisqa kashaqtinpas kawsaq ñawpaq uywapa rikch'ayninta ruwanankupaq. Hinaspa [Estados Unidos]qa atiyuq karqa uywapa rikch'ayninman kawsayta qonampaq, chaymanta uywapa rikch'ayninqa rimananaq, hinaspa mayqenkunachus uywapa rikch'ayninta mana yupaychayta munankuchu, wañuchisqa kanankupaq. Hinaspa Estados Unidosqa llapankunata, huch'uykunata hatunkunatapas, qhapaqkunata wakchakunatapas, libres kaqkunata watasqa kaqkunatapas, paña makinkupi utaq urqunkupi señalta chaskinankupaq kamachin. Hinaspa mana pipas rantiyta nitaq rantikuyta atinmanchu, mana señalniyuq, utaq uywapa sutiyuq, utaq sutinpa yupayninyuq kaqchuqa. Apocalipsis 13:11–17.

Apocalipsis libro chunka kimsayuq p'unchawpi, Roma pagana dragónqa papadoman kimsa imakunata qorqan, kay pachapa tronoman papadota tiyachispa.

Uywa rikurqaniy bestiaqa leopardoman rikch'akuqmi karqa, chakinkunataq ukhumariypa chakinkunaman hina, simintaq leonpa siminman hina; dragónmi payman qowarqa atinin, tiyanan, hinallataq hatun kamachiyta. Apocalipsis 13:2.

Chunka kamachiqkuna, mana Diosta reqsiq Roma pagana nisqanta rikuchi, chunkaqpa ñawpaqnin rey Francia kasqanwan —Ahabwan unanchasqa—, papaduman qusqa kinsa imakunata: atiyninta, tiyananta, hinallataq kamachiy atiynta. Emperador Constantino, wata 330pi, inti haykuy lado Roma llaqtamanta capitalta inti llusqsimuy ladoman apaspa, Constantinopla llaqtata Romano Imperiopa musuq capitalninman rurasqanpachaqa, chay Roma paganaqa Roma iglesiaman “tiyananta” qusqan.

Clovis, Francokunapaq kamachiqnin (Francia), catholicismoman kutirispá qallariqtaq papapa kaynin kay pachapa tronomankama hatarichkananta hark'ashaq atiykunawan maqanakuyta wata 496-pi, chaymanta pagano Romaqa papapa kayninta qusqan “atiyninta”.

533 watapi, Justinianoqa huk kamachiyta ruwarqan, chaypi Romamanta iglesiata tukuy iglesia-kunapa uman kasqanta, hinallataq hereje-kunata allichanapaq kamachiq kasqantapas reqsichispa. Chay pacha, pagano Romaqa atiyninqa papadoman qoykusqa karqan.

Chunka iskay chunka iskayniyuqpi ninqa: “paypa ñawpaqninpi [Estados Unidos] ñawpaq uywapa llapan atiniyninta rurachkan.” Papapaq rurachisqa atiniyqa Cloviswan rikuchisqa kashan, paymi awqanapaq hinaspa qullqipa atiniyninta papaman sapaqchasqa. Chayraykun catholicismuqa Clovista sutichan “Iglesia católicapa piwi churin” nispa, Franciatataq “Iglesia católicapa kurku ususi” nispa. Estados Unidosqa chay kikin q'año llamk'ayta papapaq ruwanku, imaynachus Clovis qallarisqa 496 watapi.

Hukllachasqa Estadokunaq kallpanqa apachisqa kanqa “kay pachata, chaypi tiyaqkunatapas ñawpaq kaq uywata yupaychanankupaq, wañuy apana ch'akrin hampisqa kasqanrayku.”

Hukllachasqa Estadokunaqa soldadonkunaq hinaspa qullqiwan kallpachakuyninwan tukuy pachata chayachinqa domingo p'unchayta samana p'unchay hina chaskinankupaq. Tiro llaqtapa qhachwa warminqa ñawpaqta kay pachapa uywanwan waqllikuyta ruwanka manaraq karu p'unchaypi hamuq domingo kamachiypi, chaymantataq llusqispa tukuy kay pachapa wakin reykunawanpas waqllikuyta ruwanqa.

Chunka kimsakim chunca quimsayniyuqpi nin: “[Estados Unidos] hatun admirakuyninkunata ruwan, runakunapa ñawpaqenpi hanaq pachatam kay pachaman nina uraykachin.” Ninaqa mana ch'uyachu willakuyniyuq kasqanta sut'inchin. Pentecostés p'unchaypi ninapa qallunkunaqa ch'uyapuni willakuyniyuq kasqanta sut'incharqan, chay willakuyta tukuynin pachaman apay atiywan kуска. Estados Unidospa hanaq pachamanta uraykachimusqan ninapas llapan suyu-kunaman, llapan simikunamanpas chayanqa.

Chunka tawa chunka qanchisniyuqpi, Estados Unidos llullachin “kay pachapi tiyaqkunata, chay milagrukunapa nisqanmanta, chaykunata [Estados Unidos] atirqan ruwanata uywaqpa ñawpaqenpi; nispa kay pachapi tiyaqkunaman, uywaqman huk rikch'ayninta ruwananpaq, chay espadawan k'irisqa karqan, ichaqa kawsarirqan.” Chay llullachiyqa, mayqenchus Estados Unidoswan kay pachata llullachinapaq apakapun, ñawpaq chankapi hanaq pachamanta uraykamusqa ninawan rikuchisqa kachkan. Hanaq pachamanta ninaqa milagrokunata paqarichin; chaykunatan Estados Unidos llamk'achin, kay pachata kamachinapaq huk sapan mundial gobiernota sayarichinapaq, iglesiapiwan estadopi hukllachasqa kasqanmanta, iglesiataq chay tinkuyta kamachiq kasqanwan.

Kaymi sut'iyachkan Acabwan Jezabelwan t'inkisqanku ima ninanpaqmi Elías hatarichisqa karqan chayta. Elíasqa maqanakusqan Carmelo Urqupiqa hunt'asqa karqan Estados Unidospa qallariyninpi, ñawpaq angelpa kuyuriyninmanta 1840manta 1844kama, Protestantismopa cheqaq profetanta llapa llulla profetankunamanta sapanchaspa reqsichinapaq.

Hukqaqa yapam hunt'asqa kachkan Estados Unidos suyupa tukukuyninpi, animalpa rikch'ayninpa rurasqanmanta pruebanpi, chayqa qallarisqa 11 ñiqin septiembre killapi, 2001 watapi, hinaspa tukukun utqay hamuq domingo kamachiywan.

Elíasqa hunt'asqa hunt'akuyqa Señorpa jatun manchay p'unchawninman ñawpaqta ruwakun, chayqa qanchis qhipa plagas kanku. Chayraykun Monte Carmelo, Elías, Acab, hinaspa Jezabel nisqakuna rikuchisqa kanku Estados Unidospa llamk'ayninpi, kay pachata kallpachaspaqta Naciones Unidaspa hukllachasqa mundial gobiernon chaskinankupaq, mayqen gobiernota Iglesia Católica kamachin. Estados Unidosqa kay ruwayta hunt'an soldadokunaq atiyinwan, qullqimanta kallpanwan, hinaspa millaychasqa, hipnótico willay chaskichiykunawan, mayqenkunata pusaspa kamachin, chaymi sutichasqa “información super carretera” internet mundial nisqawan.

Chunka pichqa chunka pichqayuqpi, willakuykuwanchik: “[Estados Unidos] atiyiniyuq karqa uywaqa rikch'ayninman kawsayta qoy, chay uywaq rikch'aynin rimananpaq, hinallataq mana uywaq rikch'ayninta yupaychaqkuna wañuchisqa kananpaq.” Chhaynaqa, Estados Unidospa soldadokunaq sinchi kallpanwan wañuywan manchachiy, Naciones Unidas nisqapa ñawpaq kamachiq reyninta chay pachapi rikuchispa, Naciones Unidas nisqapa hukllachasqa kay pachapi gobiernonta atiychasqa rimananpaq. Rimay ruwayqa kamachiy simikamay atiyiniyuqwan, hinaspa

taripay atiyuniyuqwanpas hunt'achisqa. Naciones Unidas nisqapa kamachiy ramaqa New York llaqtapi kachkan, taripay ramañataq La Haya llaqtapi, Países Bajos suyupi. La Hayaqa Machu Pacha Mundota sut'inchán, New Yorktaq Musuq Mundayta. Estados Unidospas, Países Bajospas ñawpaq pacha historiankupi lliw lliw kachkarqan kacharikuypa hinaspa qispikuypa aswan ñawpaq amachaqkuna hina; ichaqa iskayninkupas sapaq historiankuta tukuyinpi tukukun—amaru hina rimarispá.

“Imaynatachus Sábado punchawqa tukuy Cristiandadpi hatun rimanakuypa sapallan chiqninman tukusqa kasqanrayku, hinaspa religiosoq hinallataq secular kamachiqkuna tinkuspa Domingo punchawpa waqaychasqan kasukuyta qispichinankupaq, huk uchuyllaña aswan pisikunaq mana munasqankuta saqespa, runakunaq llaqa cheqnisqanman tukunkaku.... hinaspa tukukuyninpi huk kamachikuy llusqinqa tawa kamachiyipi kaq Sábado punchawta ch'uyanchakuykunataqpaq, nispa paykunaqa aswan sinchi muchuymán hina churasqa kananpaq kasqankuta, hinaspa runakunaman saqispa, huk pisi pacha qhipaman, wañuchinankupaq. Roma Iglesiapa yachachikuynin Machu Pacha llaqtakunapi, hinaspa musphachisqa Protestantismom Kacharikuq Musuq Pachapi, kikin hina rurayta qatikunqaku Diospa llaqa kamachiyninkunata yupaychaqkunapaq.”

“Diospa llaqtanqa chaymanta yaykunqaku profeta nisqanpi Jacobpa llaquynin pacha nisqa ñak'ariywan llaquykuna rikch'ayninkunaman.” The Great Controversy, 615, 616.

Chunkaq soqtayuq chunka suqniyuq hinaspa chunka qanchisniyuq chanikunapi, uywaq rikch'aynin sayachisqaña kashaqtin hinaspa rimay atiywan kallpachasqa kashaqtin, “[Estados Unidos] llapantam, huch'uykunatapas hatunkunatapas, qhapaqkunatapas wakchakunatapas, librekunatapas watasqakunatapas, paña makinpi utaq urqunkunapi señalta chaskinankupaq kamachin: Hinaspa mana pipas rantiyta nitaj rantikuyta atinmanchu, señalniyuq, utaq uywaq sutiyoq, utaq sutinpa yupayninyoq mana kaqqa.”

Uywakuna uywanapa rikchayninpa kamasqanqa, uywanapa señalninpa pruebanta ñawpaqman hamuq prueba kashan. Sichus mana atipanchikchu chay pruebata, uywanapa rikchayninpa kamasqanwan rikuchisqa kasqanta, chayqa pantasunchik uywanapa señalninpa pruebapi. Iskay hukniray prueba kanku, hinallataq iskay hukniray clase prueba kanku.

2001 watapi septiembre killapa 11 p'unchaypi qallarisqa uywaq rikch'ayninpa rurakuyninqa profetap k'amachikuyninmi, qhelqapi qespichikuy tiempo tukukuyninqa qayllamanta kasqanta willakuq. Chayqa Eliaspá willakuyninmi, Carmel Orqho qaylla horizontepi kasqanta reqsichiq, hinallataq Diospa llaqtanqa carácter aceite-ta, Espíritu Santoq aceite-ninta, chhisi chawpi qapariypa willakuyninpa aceite-nintapas waqaychanankuta necesitanku, manaraq qhipa qayakuynin ruwasqa kachkaptin. Paykuna rikch'arinanku tiyan, chhaynaqa Elías tapuptin, “¿Hayk'aqkamataq iskay yuyaykuna chawpinpi sayk'unkichik?”—ama upallaqchu kanqaku, imaraykuchus chay p'unchaypi upallaq kayqa uywaq señalninta chaskiyimi. Uywaq rikch'ayninpa pruebanqa juicioq tukukuyninta willaq willakuynin hamut'anapa ruwayninta rikuchin, imayna Millerita-kunaq willakuyninqa juicioq kicharikuyta willarqa, chayhinata.

Uywa unquq paqarinapa sananchaqaqqa mana akllayniyoqchu, imaraykuchus chaypiqa manam kanchu prueba pacha elementollapas. Chayqa huk punto pachapin, manam huk periodo pachachu. Chayqa huk krisismi, chayraykutaq huk litmus prueba hina kspa reqsichinqa ima kasqanta chay israelitakunapa, mayqenkunachus Ahabpa qayasqan kanku Monte Carmelo-man domingo kamachikuypi. Hinaqtinmi paykuna rikuchinqaku ima kasqanta chay character nisqankupa, maytaq ñawpaq periodo pachapi wiñachirqanku, proféticamente sutichasqa, uywa unquqpa rikchaynin prueba nisqa.

Chayrayku, hinaspa Espíritu Santo nin: Kunan p'unchayqa, paypa rimayninta uyarinkichis chayqa, ama sonqoykichista rumiyachiychischu, piñachisqapi hina, ch'inneq pampapi wateqachisqa p'unchaypi hina. Chaypi taytaykichiskunaqa noqata wateqachiwanku, pruebaypi churawanku, hinaspa tawa chunka watata rurasqaykunata rikurqanku. Chayrayku chay miraywanqa phiñasqa karqani, hinaspa nirqani: Sonqonkupi sapa kuti pantanku; ñanniykunatataq mana reqsirqankuchu. Chaymi piñakuyniypi jurarqani: Paykunaqa samayninyma mana haykunqankuchu, nispas. Chayrayku, wawqe-panaykuna, allinta qhawakuychis, ama mayqenniykichispas mana creenqa millay sonqoyoq kspa kawsachkaq Diosmanta karunchakusqaykichisrayku. Aswanpas sapa p'unchay huknin hukninta kallpachanakuychis, “Kunan” sutiyoqraq kaptin, ama mayqenniykichispas huchapa llullakuyninrayku rumiyasqa kananpaq. Cristo-wan kуска kaqkunaqa noqanchik karqanchik, qallariyninpi hap'ipakusqanchikta tukukuykama sinchita sayachispa chayqa. Chayrayku nin: Kunan p'unchayqa, paypa rimayninta uyarinkichis chayqa, ama sonqoykichista rumiyachiychischu, piñachisqapi hina. Hebreos 3:7–15.